

POSTANOWIENIE

Dnia 3 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa M. P.

przeciwko E. R. K.

o ustalenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 3 lutego 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 18 lutego 2015 r., sygn. akt I ACa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 1 800 (jeden tysiąc
osiemset) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwana E. R. K. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 18 lutego 2015 r., zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w S. z dnia 21 sierpnia 2014 r. Sąd pierwszej instancji oddalił powództwo M. P. o ustalenie nieważności zawartej 19 lipca 2013 r. umowy sprzedaży jej nieruchomości stanowiącej gospodarstwo rolne z zabudowaniami o łącznym obszarze 2,09 ha położonej w Z., gmina D., zawartej pomiędzy powódką M. P. reprezentowaną przez T. Z. K. a E. R. K., po ustaleniu, że pełnomocnik w momencie zawierania umowy sprzedaży był prawidłowo umocowany do działania w imieniu powódki. Sąd Apelacyjny, rozpatrujący sprawę na skutek apelacji powódki zmienił wyrok Sądu Okręgowego w ten sposób, że uwzględnił powództwo uznając, iż mimo prawidłowego umocowania pełnomocnika, jego działanie było sprzeczne z wolą

powódki i stanowiło nadużycie jej zaufania, a jednocześnie miało na celu jedynie zaspokojenie interesów pełnomocnika, który pozostawał przez kilka lat w związku partnerskim z powódką, a po burzliwym zakończeniu się tego związku wykorzystał pełnomocnictwo, by w tajemnicy sprzedać nieruchomość powódki swojej matce za cenę wielokrotnie niższą od tej, jaką chciała za nią uzyskać powódka. Kupująca, orientowała się, że doszło do zerwania związku jej syna z powódką i wiedziała, że celem dokonanej sprzedaży było „rozliczenie się” z powódką. Takie postępowanie Sąd Apelacyjny uznał za uzasadniające stwierdzenie nieważności umowy sprzedaży jako sprzecznej z zasadami współżycia społecznego (art. 58 § 2 k.c.).

W skardze kasacyjnej pozwana zarzuciła niewłaściwe zastosowanie art. 58 § 2 k.c. i wniosła o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w S., ewentualnie o jego uchylenie w całości i orzeczenie co do istoty sprawy, poprzez oddalenie powództwa w całości.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powódka wniosła o odmówienie przyjęcia tej skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie, a w każdym przypadku o obciążenie pozwanej kosztami postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Skarżąca uzasadniła potrzebę rozpatrzenia jej skargi przesłanką przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. to znaczy oczywistą zasadnością tej skargi,

wskazując, iż odmienne orzeczenie Sądu Apelacyjnego, w stosunku do wyroku Sądu Okręgowego na gruncie jednakowo ustalonego stanu faktycznego świadczy o niewłaściwym zastosowaniu prawa materialnego, szczególnie że istnienie podstaw zastosowania reguł współżycia społecznego w celu stwierdzenia nieważności umowy nie została wykazana.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi tylko wtedy, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi - bez pogłębionej analizy i jurydycznych dociekań - w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie. Skarżący, powołując się na przesłankę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. powinien wykazać oczywistą zasadność skargi kasacyjnej przejawiającą się kwalifikowanym charakterem naruszenia przepisów prawa, którego skutkiem stało się wydanie jaskrawo nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15, LEX nr 1770910). Motywy przytoczone przez skarżącą nie spełniają tych wymagań. Sąd drugiej instancji w systemie apelacyjnym jest uprawniony do odmiennej oceny prawnej ustalonego stanu faktycznego. Wskazane przez ten Sąd przesłanki stanowiska, że umowa naruszała zasady współżycia społecznego nie są też pozbawione podstaw, a rozstrzygnięcie sprawy nie może być uznane za jednoznacznie błędne. Tym samym nie zachodzi przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Okoliczności sprawy nie wskazują również, aby zachodziły inne podstawy przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpatrzenia.

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z treści art. 98 § 1 i 3, art. 99 i art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., a wysokość tych kosztów z postanowień § 2 ust. 1 i 2, § 6 pkt 6 i § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 461) w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800).

